

ПРОТИДІЯ ФІКТИВНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Курсант 302 н.г. Мельник Я.О.

Науковий керівник: доцент кафедри спеціальної техніки та оперативного-розшукового документування Шевчук О.Ю.

Фіктивне підприємництво розглядається як соціально небезпечне явище, яке поширилося в економіці держави, завдає великої матеріальної шкоди державі, суб'єктам господарювання, негативно впливає на суспільні відносини, має багато назв і різне змістовно-правове трактування.

Поширення фіктивного підприємництва в Україні сталося внаслідок тривалої правової неврегульованості приватної власності, ринкових та інших суспільних відносин у минулому та недосконалість державно-правового механізму регулювання підприємницької діяльності в сучасних умовах.

У юридичній літературі, законодавчих актах, у наукових публікаціях тощо вживаються різні назви фіктивності підприємств, які не завжди відповідають правовим нормам їх створення, не розкривається їх зміст, що потребує подальшого наукового розгляду і уточнення.

Термін «фіктивне підприємництво» вживається в різних значеннях. В одних випадках - це протиправне діяння осіб, направлене на створення або придбання суб'єктів підприємницької діяльності (юридичних осіб) з метою прикриття незаконної діяльності або здійснення видів діяльності, щодо яких є заборона.

Суспільна небезпека фіктивного підприємництва полягає у заподіянні шкоди бюджету держави, юридичним і фізичним особам, які не знають про фіктивність контрагента, побоюються вступати в підприємницькі відносини. Фіктивне підприємництво використовується у стратегічних сферах

економіки: бюджетній, фінансово-кредитній, зовнішньоекономічній, паливно-енергетичному та агропромислового комплексах, сферах приватизації, торгівлі, послуг, приватного бізнесу тощо.

Окремі аспекти правового, організаційно-управлінського та інформаційного забезпечення правоохоронних органів щодо протидії фіктивним підприємствам у підприємницькій, кредитно-фінансовій та інших сферах економіки досліджували П.П. Андрушко, В.Т. Білоус, О.М. Бандурка, В.С. Білецький, Л.Н. Білецька, В.І. Василичук, Н.Ф. Галагуза, С.А.

Причинами поширення фіктивного підприємництва стала тривала правова неврегульованість приватної власності, ринкових та інших суспільних відносин, заборона підприємницької діяльності в минулому та недосконалість державно-правового механізму регулювання підприємницької діяльності в сучасних умовах.

Зміст суспільно небезпечного явища «фіктивного підприємництва» полягає у тому, що це насправді неіснуюча дійсна, нелегітимна прихована відповідно до встановленого до законодавства, підприємницька діяльність, яка продовжується від імені суб'єктів господарювання різних видів і форм (з ознаками фіктивності) або з використанням тільки їх реквізитів як засіб для заволодіння товарно-матеріальними цінностями або отримання інших неконтролюємих прибутків.

На практиці досить складним питанням є доказування винуватості не стільки фіктивних (формальних) управлінців, скільки фактичних керівників (“адміністраторів”) суб'єктів господарювання - тих, хто використовує підставних осіб для прикриття злочинної діяльної фіктивної структури.

Отже, з метою викриття злочинів, пов'язаних з фактами фіктивного підприємництва, найбільш ефективним слід визнати одночасне використання можливостей як методу економічного аналізу, так і оперативно-розшукового методу.